

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
via COVID19-App@minvws.nl

Prinsessegracht 23
2514 AP Den Haag
Postbus 30424
2500 GK Den Haag
T: 070 - 3919 900

info@kivi.nl
www.kivi.nl

Contactpersoon
Jan Wind

E: jan.wind@kivi.nl
T: 06-23502003

datum
14 april 2020

Onderwerp: Uw uitnodiging via Tenedernd voor slimme digitale oplossingen in de coronacrisis
Bijlagen: 3

Geacht ministerie van VWS,

Het Koninklijk Instituut van Ingenieurs (KIVI) heeft enige zorgen over uw voornemen om via deze oproep één commerciële oplossing voor een *Corona tracing app* te kiezen op basis van in minder dan 72 uur in te dienen voorstellen. Dit bevordert niet het maatschappelijke draagvlak, de technische transparantie en een bundeling van kennis in Nederland.

KIVI is een onafhankelijke beroepsvereniging met 18.000 leden, die allen een technische WO of HBO opleiding hebben genoten.

Vanuit KIVI leveren we een onafhankelijke bijdrage om in Nederland zeer snel en effectief een *Corona tracing app* en achterliggend systeem te ontwikkelen, op een manier die past bij Europese normen, standaarden en waarden, óók op het gebied van privacy.

Voor dit doel hebben zich ruim 40 universiteiten, hogescholen en bedrijven zich bij ons gemeld en kunnen wij rekenen op de steun van vele honderden ingenieurs in vrijwel ieder gewenst vakgebied.

Fighting Epidemics door proximity tracing

KIVI stimuleert en steunt een **open standaard en open source** ontwikkeling die zal voldoen aan de aanbevelingen in het EU document "[Recommendation on apps for contact tracing](#)". De app zou ook in lijn moeten zijn met de eisen zoals gesteld door een grote groep samenwerkende maatschappelijke organisaties, zoals Waag, verenigd in www.veiligtegen corona.nl.

Wij coördineren waar nodig en helpen bij het vinden van benodigde expertise. Dit is een moderne manier om zeer snel tot effectieve software producten te komen.

De meest kansrijke open standaard is het Europese Decentralized Privacy-Preserving Proximity Tracing (DP³T) protocol, dat gedistribueerde notificatie van corona-contacten tussen personen faciliteert, zonder daarbij gevoelige informatie (persoonsgegevens, waartoe ook gegevens over de locatie van een persoon worden gerekend) in een centrale database op te hoeven slaan. Deze oplossing lijkt te gaan voldoen aan de aanbeveling van de Europese Commissie (versie 8 april 2020). Deze richtlijn is echter nog niet volledig afgerond. Wij hebben u maandag nog om een kleine aanvulling van deze richtlijn gevraagd. Bekrachtiging door de lidstaten wordt verwacht op 15 april 2020. De door u gevraagde al bestaande en uitontwikkelde apps op 14 april kunnen dus nog niet aan die standaard voldoen.

Open standaard - open source

Voordelen van een pan-Europese open standaard volgens het DP³T protocol zijn volgens de bij ons initiatief aangesloten experts groot:

1. Deze open standaard heeft tot doel te voldoen aan de Europese General Data Protection Regulation (GDPR), waarvan de Nederlandse Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is afgeleid.
2. Het is een zeer privacyvriendelijke oplossing omdat alle gebruikte standaarden en technologieën openbaar en controleerbaar zijn.
3. De gebruikte technologieën in de standaard worden ontwikkeld volgens het in de GDPR vastgelegde principe “privacy by design”, met een zeer sterke doelbinding.
4. Ondanks de hoge systeemeisen wat betreft betrouwbaarheid en veiligheid is het ontwerp zo dat er geen omvangrijke of complexe infrastructuur hoeft te worden opgebouwd, met de bijkomende risico's op digitale inbraken en sabotage. Het robuuste open protocol stelt weinig eisen aan de beschikbaarheid, beveiliging en de stabiliteit zo'n Nederlandse infrastructuur. Hierdoor wordt deze buitengewoon veerkrachtig. De voor de uitwisseling benodigde bandbreedte is vergelijkbaar met die van een middelgrote nieuwswebsite - maar dan technisch vele malen simpeler.
5. Gebruik van een **open protocol** maakt de ontwikkeling van méér dan een app mogelijk, die door u kunnen worden goedgekeurd. Deze kunnen dan naast elkaar bestaan. Het open protocol zorgt voor de interoperabiliteit.
6. Het gebruik van een pan-Europees protocol kan toepassing door burgers van meerdere landen over de Europese binnengrenzen mogelijk maken. Dat is belangrijk in grensregio's en als het intra-Europese verkeer weer op gang komt.
7. Wij zien dat de maatschappelijke bereidheid om mee te werken aan de open standaard zeer hoog is. Wij vermoeden dat de open source toepassing daarvan tegen beperkte kosten voor de Staat kan ontstaan en alleen door u hoeft te worden goedgekeurd.
8. Als bepaalde door u gewenste deelelementen niet in de open source community ontstaan kunnen deze in opdracht van u worden toegevoegd. Zeer snel schakelen zal daarbij wel van belang zijn.

Bluetooth

Uit de pers en onze netwerken vernemen wij dat de meeste organisaties die aan een *Corona tracing app* werken, het idee van het gebruik van uitsluitend GPS of data van telefoonproviders inmiddels hebben verlaten aangezien deze onvoldoende nauwkeurig zijn, vooral in gebouwen. Vaststellen van contacten via Bluetooth klinkt overal als een wel geschikte oplossing. Wij twifelen er echter aan of een op dit moment al bestaande app die daarvan gebruik maakt kan worden gebruikt zonder veel valse positieve meldingen te genereren.

Er zijn aanwijzingen dat Bluetooth voor te veel vals-positieve meldingen zou kunnen zorgen. Op de Universiteit Twente (UT), aangesloten bij ons initiatief, wordt de laatste weken versneld onderzoek gedaan naar de nauwkeurigheid van Bluetooth voor het detecteren van situaties waarin besmettingen plaats kunnen vinden. Wij horen dat aan de Technische Universiteit Eindhoven (TU/e) versneld onderzoek wordt gedaan naar de mogelijkheid om aanvullende sensoren in te zetten voor nabijheidsdetectie, zoals via ultrasone geluidssignalen. Ook andere organisaties zijn daarmee bezig.

Ziekmeldingen

Daarnaast vernemen wij dat sommige ontwikkelaars de gebruiker van de app zelf in staat willen stellen een ziekmelding te geven. Dit geeft naar onze mening een risico op onjuiste meldingen met mogelijk vergaande consequenties voor iedereen die in de twee weken daarvoor met betrokkene in contact is geweest. Wij pleiten ervoor dat alleen zorgmedewerkers (bijvoorbeeld alleen zij met een BIG registratie en/of een UZI-pas) de corona-ziekmelding mogen doen. In het DP³T protocol kan daar een faciliteit voor te worden opgenomen welke decentraal werkt, zonder persoonsgegevens te delen.

Onderzoek naar effectiviteit

De *Corona tracing app* beschouwen we als een niet-farmaceutische interventie bij de bestrijding van de coronacrisis. Wij achten het daarom van groot belang dat de app voorzieningen biedt waarmee medisch-wetenschappelijk onderzoek ondersteund kan worden, zowel vooraf-, tijdens als na afloop van de periode waarin de app in Nederland wordt ingezet. Dit willen we baseren op vrijwillige, geïnformeerde toestemming van de gebruiker van de app en de mogelijkheden die het DP³T protocol al biedt om extra informatie beschikbaar te stellen voor wetenschappelijk onderzoek. Deze extra informatie betreft geanonimiseerde data over contact tussen burgers, waarmee epidemiologen onderzoek kunnen doen naar de timing van besmettingen: gedurende welke fase van de besmetting vond het contact plaats? Het lectoraat ICT-innovaties in de Zorg van Hogeschool Windesheim heeft sinds eind 2019 contact met het RIVM en GGD Flevoland over het bestrijden van besmettelijke ziektes met behulp van apps en zal ervoor zorgdragen dat de app de gegevens kan verzamelen die RIVM nodig acht voor het onderzoek naar de effectiviteit bij het bestrijden van de epidemie. Wij horen dat het CWI daar ook al aan werkt. Ook bij de opzet van dataverzameling via de app voor medisch-wetenschappelijk onderzoek moet privacy by design als uitgangspunt worden gehanteerd.

Slot

Het Koninklijk Instituut van Ingenieurs (KIVI) biedt met deze inzending geen kant en klare commerciële oplossing aan. Wij geven hiermee echter wel gehoor aan de oproep van minister De Jonge om de denkkraft van Nederland in te zetten. Niet alleen van commerciële partijen, maar ook van universiteiten, hogescholen en andere organisaties met veel kennis op dit gebied. Als geen ander kunnen wij die activeren. Het is echter van belang dat daaraan ook juridische en sociaal maatschappelijke denkkraft wordt toegevoegd.

Een suggestie zou kunnen zijn om de Nederlandse denkkraft op zeer korte termijn in een stichting te bundelen. Zo'n stichting kan de ontwikkeling coördineren, bewaken en eventueel goedkeuren en toezicht houden. KIVI is daarbij graag behulpzaam.

Met vriendelijke groet,

Jan Wind
KIVI hoofdbestuur